

KONSOLIDEERITUD MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2019

aruandeaasta lõpp: 31.12.2019

ärinimi: Osaühing Laheotsa

registrikood: 10238435

tänava/talu nimi, Otimäe

maja ja korteri number:

küla: Padise küla

vald: Lääne-Harju vald

maakond: Harju maakond

postisihtnumber: 76001

telefon: +372 6782523

faks: +372 6782524

e-posti aadress: info@laheotsa.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	4
Konsolideeritud bilanss	4
Konsolideeritud kasumiaruanne	5
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	6
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	7
Raamatupidamise aastaaruande lisad	8
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	8
Lisa 2 Raha	12
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	13
Lisa 4 Varud	14
Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	14
Lisa 6 Tütarettevõtjate aktsiad ja osad	14
Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud	15
Lisa 8 Materiaalsed põhivarad	16
Lisa 9 Bioloogilised varad	17
Lisa 10 Immateriaalsed põhivarad	17
Lisa 11 Kapitalirent	18
Lisa 12 Kasutusrent	18
Lisa 13 Laenukohustised	19
Lisa 14 Võlad ja ettemaksed	20
Lisa 15 Tingimuslikud kohustised ja varad	20
Lisa 16 Sihtfinantseerimine	20
Lisa 17 Osakapital	21
Lisa 18 Müügitulu	22
Lisa 19 Muud äritulud	22
Lisa 20 Kaubad, toore, materjal ja teenused	22
Lisa 21 Tööjõukulud	23
Lisa 22 Intressikulud	23
Lisa 23 Muud finantstulud ja -kulud	23
Lisa 24 Tulumaks	23
Lisa 25 Seotud osapooled	24
Lisa 26 Konsolideerimata bilanss	25
Lisa 27 Konsolideerimata kasumiaruanne	26
Lisa 28 Konsolideerimata rahavoogude aruanne	27
Lisa 29 Konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne	28
Aruande allkirjad	29
Vandeauditori aruanne	30

Tegevusaruanne

Kontserni iseloomustus ja majandusaasta lühiülevaade

OÜ Laheotsa on 1992. aastal asutatud kodumaisel kapitalil põhinev pereettevõte.

Ettevõtte **põhitegevusaladeks** on:

- Juur - ja köögivilja kasvatamine, - hoiustamine, - töötlemine ja aastaringne turustamine.
- Teravilja- ja rapsikasvatus.
- Maatulundusmaade ost ja haldamine.

2019. aasta müügitulu ulatus 6,22 miljoni euron. Netokäive kasvas 32,75%. (2018: 4,69 miljonit eurot).

Müük koduturule moodustas käibest 77,44%, ülejäänud osa käibest andis müük EL riikidesse.

Puhaskasum netokäibest 52,77% - 3,28 miljonit eurot.

Tööjõukulud 2019. aastal olid 0,8 miljonit eurot (2018: 0,82 miljonit eurot). Keskmine töötajate arv 2019. aastal 51 inimest.

Investeeringud

2019. aastal investeeriti kokku 4,14 miljonit eurot, sellest investeeringud kinnistutesse 2,71 miljonit eurot.

Peamised finantssuhtarvud:

	2018	2019
Müügitulu	4 688 931	6 224 383
Tulude kasv	0,83 %	32,75 %
Puhaskasum	1 882 479	3 284 724
Kasumi kasv	63,84 %	74,49 %
Puhasrentaablus	40,15 %	52,77 %
ROA	8,39 %	12,92 %
ROE	12,48 %	18,26 %

Suhtarvude arvutamisel kasutatud valemid:

- Tulude kasv (%) = (müügitulu 2019 – müügitulu 2018)/müügitulu 2018 * 100
- Kasumi kasv (%) = (puhaskasum 2019 – puhaskasum 2018)/puhaskasum 2018 * 100
- Puhasrentaablus (%) = puhaskasum / müügitulu * 100
- ROA (%) = puhaskasum/varad kokku * 100
- ROE (%) = puhaskasum /omakapital kokku * 100

Raamatupidamise aastaaruanne

Konsolideeritud bilanss

(eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	680 860	1 005 041	2
Nõuded ja ettemaksed	643 113	719 488	3
Varud	710 831	685 506	4
Bioloogilised varad	151 284	106 370	9
Kokku käibevarad	2 186 088	2 516 405	
Põhivarad			
Finantsinvesteeringud	4 309	4 309	
Nõuded ja ettemaksed	271 173	276 921	3
Kinnisvarainvesteeringud	2 837 806	2 683 230	7
Materiaalsed põhivarad	20 055 694	16 874 375	8
Immateriaalsed põhivarad	60 792	74 055	10
Kokku põhivarad	23 229 774	19 912 890	
Kokku varad	25 415 862	22 429 295	
Kohustised ja omakapital			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Laenukohustised	1 056 093	803 951	13
Võlad ja ettemaksed	497 829	338 807	14
Sihtfinantseerimine	144 431	997 701	16
Kokku lühiajalised kohustised	1 698 353	2 140 459	
Pikaajalised kohustised			
Laenukohustised	5 028 017	4 485 644	13
Sihtfinantseerimine	697 029	722 153	16
Kokku pikaajalised kohustised	5 725 046	5 207 797	
Kokku kohustised	7 423 399	7 348 256	
Omakapital			
Emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital			
Osakapital nimiväärtuses	89 713	89 713	17
Ülekurss	2 817	2 817	
Kohustuslik reservkapital	8 971	8 971	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	14 606 238	13 097 059	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	3 284 724	1 882 479	
Kokku emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital	17 992 463	15 081 039	
Kokku omakapital	17 992 463	15 081 039	
Kokku kohustised ja omakapital	25 415 862	22 429 295	

Konsolideeritud kasumiaruanne

(eurodes)

	2019	2018	Lisa nr
Müügitulu	6 224 383	4 688 931	18
Muud äritulud	1 872 093	1 345 321	19
Valmis- ja lõpetamata toodangu varude jääkide muutus	43 617	21 028	
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-2 800 056	-2 320 381	20
Mitmesugused tegevuskulud	-177 642	-139 767	
Tööjõukulud	-797 586	-821 297	21
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-826 092	-696 922	
Muud ärikulud	0	-8 672	
Ärikasum (kahjum)	3 538 717	2 068 241	
Intressikulud	-97 089	-75 228	22
Muud finantstulud ja -kulud	-75 207	-10 534	23
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	3 366 421	1 982 479	
Tulumaks	-81 697	-100 000	24
Aruandeaasta kasum (kahjum)	3 284 724	1 882 479	
Emaettevõtja aktsionäri/osaniku osa kasumist (kahjumist)	3 284 724	1 882 479	

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2019	2018	Lisa nr
Rahavood äritegevusest			
Ärikasum (kahjum)	3 538 717	2 068 241	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	826 092	696 922	
Kasum (kahjum) põhivarade müügist	0	-20 669	
Muud korrigeerimised	-1 142 132	-1 309 425	
Kokku korrigeerimised	-316 040	-633 172	
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	199 835	-11 877	
Varude muutus	-70 240	-21 028	
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	254 241	-103 960	
Makstud ettevõtte tulumaks	-108 697	-74 750	
Laekumised sihtfinantseerimisest	0	669 425	
Kokku rahavood äritegevusest	3 497 816	1 892 879	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivarade soetamisel	-1 899 567	-2 493 830	
Laekunud materiaalse ja immateriaalse põhivarade müügist	21 000	96 967	
Tasutud kinnisvarainvesteeringute soetamisel	-2 083 154	-366 898	
Laekumised sihtfinantseerimisest	263 738	332 946	
Antud laenud	-124 570	-602 311	
Antud laenude tagasimaksed	26 100	562 146	
Laekunud intressid	1 553	106	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-3 794 900	-2 470 874	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	5 288 988	1 413 696	
Saadud laenude tagasimaksed	-4 610 257	-267 473	
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	-158 799	-231 133	
Makstud intressid	-94 313	-75 165	
Makstud dividendid	-373 300	-400 000	
Muud väljamaksed finantseerimistegevusest	-79 416	-13 583	
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-27 097	426 342	
Kokku rahavood	-324 181	-151 653	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	1 005 041	1 156 694	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-324 181	-151 653	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	680 860	1 005 041	2

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

(eurodes)

					Kokku
	Emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital				
	Osakapital nimiväärtuses	Ülekurs	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum (kahjum)	
31.12.2017	89 713	2 817	8 971	13 497 059	13 598 560
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	1 882 479	1 882 479
Väljakuulutatud dividendid	0	0	0	-400 000	-400 000
31.12.2018	89 713	2 817	8 971	14 979 538	15 081 039
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	3 284 724	3 284 724
Väljakuulutatud dividendid	0	0	0	-373 300	-373 300
31.12.2019	89 713	2 817	8 971	17 890 962	17 992 463

Täpsem informatsioon osakapitali kohta on toodud lisas 17.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Laheotsa 2019. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga, mis tugineb SME IFRS-ile. Finantsaruandluse standardi põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusega, mida omakorda täiendavad raamatupidamise toimkonna juhendid.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevates arvestuspõhimõtetes.

2019. a konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad OÜ Laheotsa (emaettevõtte) ning tema tütarettevõtete Lahepõllu OÜ, OÜ Nissi Põld, põllumajandusühistu Variku Põld ja Piirsalu Põllumajanduse OÜ (vt. lisa 6) finantsnäitajad.

Konsolideeritud aruande koostamine

Konsolideerimise põhimõtted

Elimineeritud on kõik kontsernisisesed nõuded ja kohustused, kontserni ettevõtete vahelised tehingud ning nende tulemusena tekkinud realiseerimata kasumid ja kahjumid. Vähemusomanike osa tütarettevõtete tulemuses ja omakapitalis on konsolideeritud kasumiaruandes näidatud eraldi kirjel ja konsolideeritud bilansis kajastatud omakapitali koosseisus eraldi emaettevõtte omanikele kuuluvast omakapitalist.

Finantsvarad

Kontsernil on järgmised finantsvarad: raha ja raha ekvivalendid, nõuded ostjate vastu ja muud nõuded, ning lühi- ja pikaajalised finantsinvesteeringud.

Finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval (s.t päeval, mil Kontsern võtab endale kohustuse (näiteks sõlmib lepingu) teatud finantsvara ostuks või müügiks).

Raha

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalentidena kajastatakse bilansis ja rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke (v.a. arvelduskrediit), kuni 3-kuulisi tähtajalisi deposiite ning paigutusi rahaturufondidesse ja muudesse ülikviidsetesse fondidesse, eeldusel, et fond investeerib finantsvaradesse, mis vastavad raha ja raha ekvivalentide mõistele. Arvelduskrediiti kajastatakse bilansis lühiajaliste laenukohustuste koosseisus.

Kontserni kuuluvate ettevõtete arvestusvaluutadeks on nende ettevõtete äritegevuse põhilise majanduskeskkonna valuuta. Emaettevõtte ja Eestis registreeritud tütarettevõtete arvestusvaluuta on euro. Konsolideeritud aruanded on koostatud eurodes.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa keskpanga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja kohustused hinnatakse bilansipäeval ümber arvestusvaluutasse bilansipäeval kehtivate Euroopa keskpanga valuutakursside alusel. Ümberhindamise tulemusena tekkinud kursikasumid ja -kahjumid kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes. Mitterahalised välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused, mida mõõdetakse õiglases väärtuses, hinnatakse ümber arvestusvaluutasse, võttes aluseks Euroopa keskpanga valuutakursid, mis kehtivad õiglase väärtuse määramise päeval. Mitterahalisi välisvaluutas fikseeritud varasid ja kohustusi, mida ei kajastata õiglase väärtuse meetodil (nt ettemaksed, soetusmaksumuse meetodil kajastatavad varud, materiaalne ja immateriaalne põhivara), bilansipäeval ümber ei hinnata, vaid kajastatakse jätkuvalt tehingupäeval kehtinud keskpanga valuutakursi alusel.

Finantsinvesteeringud

Investeeringud aktsiatesse ja teistesse omakapitaliinstrumentidesse

Aktsiaid ja muid omakapitaliinstrumente, mis ei ole avalikult kaubeldavad ja mille õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, kajastatakse soetusmaksumuse meetodil (s.t. soetusmaksumus miinus võimalikud allahindlused).

Tütar- ja sidusettevõtjate aktsiad või osad

Äriühendused

Tütarettevõtte soetamist kajastatakse ostumeetodil (välja arvatud ühise kontrolli all toimuvad äriühendused, mida kajastatakse korrigeeritud ostumeetodil). Vastavalt ostumeetodile võetakse omandatud tütarettevõtte varad, kohustused ja tingimuslikud kohustused arvele nende õiglases väärtuses ning omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahe kajastatakse positiivse või negatiivse firmaväärtusena.

Alates omandamise kuupäevast kajastatakse omandatud tütarettevõtte varad, kohustused ja tingimuslikud kohustused ning tekkinud positiivne firmaväärtus konsolideeritud bilansis ning osalus omandatud tütarettevõtte tuludes ja kuludes kajastatakse konsolideeritud kasumiaruandes. Negatiivne firmaväärtus kajastatakse koheselt tuluna.

Äriühendused ühise kontrolli all olevate ettevõtete vahel

Ühise kontrolli all olevate ettevõtete vahel toimunud äriühendusi kajastatakse korrigeeritud ostumeetodil, mille kohaselt kajastatakse omandatud osalus teises ettevõttes omandatud netovara bilansilises väärtuses (st. nagu omandatud varad ja kohustused olid kajastatud omandatud ettevõtte bilansis) ning omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara bilansilise väärtuse vahe kajastatakse omandava ettevõtte omakapitali vähenemise või suurenemisenä.

Tütarettevõtete müük

Müüdud tütarettevõtete tulused ja kulusid kajastatakse konsolideeritud kasumiaruandes kuni müügikuupäevani. Vahet müügihinna ja tütarettevõtte netovara bilansilise väärtuse vahel kontserni bilansis (kaasa arvatud firmaväärtus) müügikuupäeva seisuga kajastatakse kasumi/kahjumina tütarettevõtte müügist. Juhul, kui tütarettevõtte osalisel müügil kaob kontserni kontroll ettevõtte üle, kuid säilib mingi osalus, lõpetatakse alates müügikuupäevast ettevõtte konsolideerimine ning kajastatakse järelejäänud osa kas sidusettevõtteks või finantsinvesteeringuna. Allesjääv investeering võetakse arvele õiglases väärtuses või allesjääva osa bilansilises väärtuses müügikuupäeva seisuga, kui õiglast väärtust ei ole võimalik leida mõistliku kulu ja pingutusega.

Tehingud vähemusosalusega

Vähemusosalusega tehingute puhul kajastatakse vahe tehingu maksumuse ja vähemusosaluse muutuse vahel omakapitalis.

Nõuded ja ettemaksed

Nõuded ostjate vastu, viitlaekumised ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded (sh. laenu nõuded, deposiidid) kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus allahindlused), mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekuv summas. Pikaajaliste finantsvarade korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse finantsvara algselt arvele saadaoleva tasu õiglases väärtuses, arvestades järgmistel perioodidel intressitulu sisemise intressimäära meetodil.

Varud

Varudes kajastatud valmistoodangu puhul on tegemist põllumajandusliku toodanguga, mida kajastatakse soetusmaksumuses, kuivõrd juhataste hinnangul ei ole põllumajandustoodangu varudena arvele võtmise hetkel võimalik nende õiglast väärtust usaldusväärselt hinnata.

Varude soetusmaksumuse arvestuspõhimõtted

Varud võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest, tootmiskulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse. Varude kulude kandmisel lähtutakse kaalutud keskmise meetodist. Varud kajastatakse bilansis nende soetusmaksumuses või neto realiseerimisväärtuses, sõltuvalt sellest, kumb on madalam. Neto realiseerimisväärtus on toote hinnanguline müügihind tavapärase äritegevuse käigus, millest on maha arvatud hinnangulised kulutused, mis on vajalikud toote müügivalmidusse viimiseks ja müügi sooritamiseks.

Bioloogilised varad

Bioloogiliste varadena on kajastatud taliviljaga seotud kulud ning kuivõrd mahakülvatud taliviljale puudub aktiivne turg ning külvamisest aastavahetuseni ei ole talivilja bioloogilise muundumise mõju maksumusele oluline, siis on bioloogilise vara õiglase väärtuse määramine tehtud soetamismaksumuse alusel.

Lisaks on bioloogilise varana arvele võetud istutatud puustikud, mis samuti võetud arvele soetusmaksumuses, kuna kasvu nii ruttu pole toimunud.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteering võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis sisaldab ka soetamisega otseselt seonduvaid kulutusi.

Kinnisvarainvesteeringud on kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud allahindlused väärtuse langusest. Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale kinnisvarainvesteeringu objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust elueast. Kui on märke sellest, et varaobjekti eluiga või lõppväärtus on oluliselt muutunud, tehakse muudatused vara amortiseerimises edasiulatuvalt.

Igal bilansipäeval hinnatakse soetusmaksumuse meetodil kajastatavate kinnisvarainvesteeringute vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Selliste asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ning võrreldakse seda bilansilise maksumusega.

Väärtuse langusest tekkinud kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline maksumus ületab selle kaetava väärtuse. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügikulutused, või vara kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil hinnatakse kaetavat väärtust kas üksiku varaobjekti või väikseima võimaliku varade grupi kohta, mille jaoks on võimalik rahavoogusid eristada (raha genereeriv üksus). Varade allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna.

Kord alla hinnatud varade puhul hinnatakse igal järgmisel bilansikuupäeval, kas võib olla tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud (v.a firmaväärtus, mille allahindlusi ei tühistata). Kui väärtuse testi tulemusena selgub, et vara või varade grupi (raha genereeriva üksuse) kaetav väärtus on tõusnud üle bilansilise jääkmaksumuse, tühistatakse varasem allahindlus ja suurendatakse vara bilansilist jääkmaksumust kuni summani, mis oleks kujunenud, arvestades vahepealsetel aastatel normaalset amortisatsiooni. Allahindluse tühistamist kajastatakse aruandeaasta kasumiaruandes põhivara allahindluse kahjumi vähendamisena.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse kontserni enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 639 EUR.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kapitalirendile võetud materiaalse põhivara arvestus toimub sarnaselt ostenud põhivaraga.

Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et kontsern saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Muid hooldus- ja remondikuludid kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja soetamisega otseselt seotud kulutustest. Immateriaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeast. Olulise lõppväärtusega varaobjektide puhul amortiseeritakse kasuliku eluea jooksul kulusse ainult soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vahelist amortiseeritavat osa.

Juhul kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena ning määratakse vastavalt nende kasulikule elueale eraldi amortisatsiooninormid.

Amortisatsioonimäärade vahemikud on materiaalse põhivara gruppidele järgmised:

- Ehitised ja rajatised 1-5%
- Tootmiseseadmed 8-10%
- Muud masinad ja seadmed 10-20%
- Muu inventar ja IT seadmed 20-30%

Piiramata kasutuseaga objekte (maa, püsiva väärtusega kunstiteosed, muuseumieksponaadid ja raamatud) ei amortiseerita.

Amortisatsiooni arvestamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav vastavalt juhtkonna poolt plaanitud eesmärgil ning lõpetatakse

kui lõppväärtus ületab bilansilist jääkmaksumust. Igal bilansipäeval hinnatakse kasutatavate amortisatsioonimäärade, amortisatsioonimeetodi ning lõppväärtuse põhjendatust.

Juhul kui põhivara kaetav väärtus (s.o kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara õiglase väärtus (miinus müügikulutused) või vara kasutusväärtus) on väiksem tema bilansilisest jääkmaksumusest, on materiaalse põhivara objektid alla hinnatud nende kaetavale väärtusele.

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamise korral või olukorras, kus vara kasutamisest või müügist ei eeldata enam majanduslikku kasu. Kasum või kahjum, mis on tekkinud materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest, kajastatakse kasumiaruandes muude äritulude või muude ärikulude real.

Immateriaalse põhivara amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale immateriaalse põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust elueast. Kui immateriaalse vara kasulikku eluiga ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, eeldatakse, et kasulik eluiga on 10 aastat.

Kasulike eluigade vahemikud on immateriaalse põhivara gruppidele järgmised:

Firmaväärtus 10 aastat

Rendid

Kapitali- ja kasutusrendid

Kontsern kui rentnik

Kapitalirent võetakse arvele vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksete miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Rendimaksed jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja kohustuse jääkväärtuse vähendamiseks. Finantskulud jaotatakse rendiperioodile arvestusega, et intressimäär on igal ajahetkel kohustuse jääkväärtuse suhtes sama. Kapitalirendi tingimustel renditud varad amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, kusjuures amortisatsiooniperioodiks on vara eeldatav kasulik tööiga või rendisuhte kehtivuse periood, olenevalt sellest, kumb on lühem. Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna.

Finantskohustised

Kõik finantskohustused (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad, väljastatud võlakirjad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustused) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil (v.a edasimüügi eesmärgil soetatud finantskohustused ning negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumentid, mida kajastatakse nende õiglases väärtuses).

Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas. Pikaajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadud tasu õiglases väärtuses (millest on maha arvatud tehingukulutused), arvestades järgnevatel perioodidel kohustustelt intressikulu kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast; või kontsernil pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansikuupäeva. Laenukohustusi, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast bilansipäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena. Samuti kajastatakse lühiajalistena laenukohustusi, mida laenuandjal oli õigus bilansipäeval tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu.

Sihtfinantseerimine

Põhivara sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks ning sihtfinantseerimisega seotud võimalikud tingimused on täidetud. Saadud põhivara sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustusena. Kui tagasimaksmisele kuuluv saadud sihtfinantseerimine väheneb proportsionaalselt möödunud ajaga, siis summad, mis ei kuulu tagastamisele, kajastatakse tuluna. Põhivara sihtfinantseerimine võetakse arvele saadud või saadava vara õiglases väärtuses. Tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse kasumiaruandes „Muu äritulu“ kirjel.

Tegevuse sihtfinantseerimine, kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks ning sihtfinantseerimisega seotud võimalikud tingimused on täidetud. Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustusena. Sihtfinantseerimine võetakse arvele saadud või saadava vara õiglases väärtuses. Tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse kasumiaruandes „Muu äritulu“ kirjel.

Tulud

Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglates väärtuses, võttes arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi. Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle müüjalt ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline.

Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel, või juhul kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes valmidusastme meetodist.

Maksustamine

Ettevõtte tulumaks

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis ettevõtte aruandeaasta kasumit. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt. Kuni 31.12.2018 oli dividendidena jaotatud kasumi maksumääraks 20/80 väljamakstavalt netosummalt.

Alates 01.01.2018 muutus tulumaksuseadus, mille kohaselt saavad ettevõtted kasutada regulaarselt makstavatele dividendidele soodusmaksumäär 14%. 14% soodusmaksumäär saab kasutada alates 01.01.2019 makstavatele dividendidele, millest kolmandikule eelmisel majandusaastal makstud dividendidest osale rakendub soodusmaksumäär 14% ning ületatavale makstavale dividendide osale rakendub maksumäär 20%. 14% soodusmaksumäär saab kasutada viimase kolme aasta keskmise väljamakstud dividendi summa ulatuses. Teatud tingimustel on võimalik saadud dividende jaotada edasi ilma täiendava tulumaksukuluta.

Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kohustusena ja kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustus tekib dividendide väljamaksele järgneva kuu 10. kuupäeval.

Maksustamissüsteemi omapärast lähtuvalt ei teki Eestis registreeritud ettevõtetel erinevusi vara maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel ning sellest tulenevalt ka edasilükkunud tulumaksunõudeid ega -kohustusi. Bilansis ei kajastata tingimuslikku tulumaksukohustust, mis tekiks jaotamata kasumist dividendide väljamaksmisel. Maksimaalne tulumaksukohustus, mis kaasneks jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisel, on esitatud aastaaruande lisades.

Seotud osapooled

Seotud osapoolteks loetakse:

- emaettevõtte ja emaettevõtte osanikud;
- juhatuse liikmed ja nendega seotud ettevõtted;
- juhatuse liikmete pere liikmed ja nendega seotud ettevõtted.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018
Sularaha kassas	3 667	121
Arvelduskontod	677 193	1 004 920
Kokku raha	680 860	1 005 041

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2019	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Nõuded ostjate vastu	398 609	398 609	0	
Ostjatelt laekumata arved	398 609	398 609	0	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	10 664	10 664	0	5
Muud nõuded	463 038	191 865	271 173	
Laenunõuded	271 173	0	271 173	
Intressinõuded	8 638	8 638	0	
Viitlaekumised	183 227	183 227	0	
Ettemaksed	41 975	41 975	0	
Tulevaste perioodide kulud	41 975	41 975	0	
Kokku nõuded ja ettemaksed	914 286	643 113	271 173	

	31.12.2018	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Nõuded ostjate vastu	429 003	429 003	0	
Ostjatelt laekumata arved	429 003	429 003	0	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	40 494	40 494	0	5
Muud nõuded	474 485	197 564	276 921	
Laenunõuded	276 921	0	276 921	
Intressinõuded	15 421	15 421	0	
Viitlaekumised	182 143	182 143	0	
Ettemaksed	52 427	52 427	0	
Tulevaste perioodide kulud	52 427	52 427	0	
Kokku nõuded ja ettemaksed	996 409	719 488	276 921	

Nõuded ostjate vastu sisaldavad nõudeid seotud osapoolte vastu summas 785 eurot (31.detsember 2018: 1 229 eurot), vt. lisa 25.

Intressinõuded sisaldavad intressinõudeid seotud osapoolte vastu 8 603 eurot (31.12.2018: 15 422 eurot), vt. lisa 25.

Laenunõuded sisaldavad nõudeid seotud osapoolte vastu summas 162 157 (31.12.2018:

197 905)eurot, vt lisa 25.

Laenunõuete alusvaluutaks on euro, intressimääradeks 0,5% - 3% ja tagasimaksetähtajad kuni 31.12.2023 a.

Viitlaekumiste all summas 183 227 eurot on kajastatud 2019.a eest PRIA-lt laekumata keskkonna otsetoetused.

Lisa 4 Varud

(eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018
Valmistoodang	710 831	685 506
Põllumajanduslik toodang: kartul ja köögivilid	710 831	685 506
Kokku varud	710 831	685 506

Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2019		31.12.2018	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks	0	22 500	0	49 500
Käibemaks	10 664	91 399	40 494	1 872
Üksikisiku tulumaks	0	23 935	0	18 799
Erisoodustuse tulumaks	0	465	0	465
Sotsiaalmaks	0	38 145	0	31 282
Kohustuslik kogumispension	0	1 480	0	1 239
Töötuskindlustusmaksed	0	2 542	0	2 042
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	10 664	180 466	40 494	105 199

Lisa 6 Tütarettevõtjate aktsiad ja osad

(eurodes)

Tütarettevõtjate aktsiad ja osad, üldine informatsioon					
Tütarettevõtja registrikood	Tütarettevõtja nimetus	Asukohamaa	Põhitegevusala	Osaluse määr (%)	
				31.12.2018	31.12.2019
10788035	Lahepõllu OÜ	Eesti	põllumajandussaaduste tootmine	100	100
10981849	OÜ Nissi Põld	Eesti	põllumajandussaaduste tootmine	100	100
10383700	PÜ Variku Põld	Eesti	põllumajandussaaduste tootmine	100	100
10038340	Piirsalu Põllumajanduse OÜ	Eesti	põllumajandussaaduste tootmine	100	100

Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud (eurodes)

Soetusmaksumuse meetod		
	Maa	Kokku
31.12.2017		
Soetusmaksumus	2 310 878	2 310 878
Jääkmaksumus	2 310 878	2 310 878
Ostud ja parendused	372 352	372 352
31.12.2018		
Soetusmaksumus	2 683 230	2 683 230
Jääkmaksumus	2 683 230	2 683 230
Ostud ja parendused	2 083 154	2 083 154
Ümberliigitamised	-1 928 578	-1 928 578
31.12.2019		
Soetusmaksumus	2 837 806	2 837 806
Jääkmaksumus	2 837 806	2 837 806

	2019	2018
Kinnisvarainvesteeringutelt teenitud renditulu	124 177	68 064
Kinnisvarainvesteeringute otsesed haldamiskulud	6 750	4 900

Lisa 8 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

						Kokku
	Maa	Ehitised	Muud masinad ja seadmed	Muud materiaalsed põhivarad	Ettemaksed	
31.12.2017						
Soetusmaksumus	3 478 970	10 043 963	4 859 575	550 423	713 564	19 646 495
Akumuleeritud kulum	0	-1 691 743	-2 976 053	-222 921	0	-4 890 717
Jääkmaksumus	3 478 970	8 352 220	1 883 522	327 502	713 564	14 755 778
Ostud ja parendused	0	333 213	873 163	7 794	1 665 956	2 880 126
Uute ehitiste ost, uusehitus, parendused		333 213			0	333 213
Muud ostud ja parendused			873 163	7 794	1 665 956	2 546 913
Amortisatsioonikulu	0	-310 261	-324 103	-49 295	0	-683 659
Müügid (jääkmaksumuses)	-16 726	0	-61 144	0	0	-77 870
31.12.2018						
Soetusmaksumus	3 462 244	10 377 176	5 603 488	528 887	2 379 520	22 351 315
Akumuleeritud kulum	0	-2 002 004	-3 232 050	-242 886	0	-5 476 940
Jääkmaksumus	3 462 244	8 375 172	2 371 438	286 001	2 379 520	16 874 375
Ostud ja parendused	624 867	1 050 536	289 130	104 037	0	2 068 570
Maa ja varem kasutusel olnud ehitiste ost	624 867	0			0	624 867
Uute ehitiste ost, uusehitus, parendused		1 050 536			0	1 050 536
Muud ostud ja parendused			289 130	104 037	0	393 167
Amortisatsioonikulu	0	-351 370	-407 902	-53 557	0	-812 829
Müügid (jääkmaksumuses)	-3 000	0	0	0	0	-3 000
Ümberliigitamised	1 745 172	1 431 379	1 131 547	0	-2 379 520	1 928 578
Ümberliigitamised ettemaksetest	-183 406	1 431 379	1 131 547	0	-2 379 520	0
Ümberliigitamised kinnisvarainvesteeringutega	1 928 578	0	0	0	0	1 928 578
31.12.2019						
Soetusmaksumus	5 829 283	12 859 091	7 024 165	632 924	0	26 345 463
Akumuleeritud kulum	0	-2 353 374	-3 639 952	-296 443	0	-6 289 769
Jääkmaksumus	5 829 283	10 505 717	3 384 213	336 481	0	20 055 694

Müüdnud materiaalsed põhivarad müügihinnas

	2019	2018
Maa	21 000	36 500

Masinad ja seadmed	0	60 467
Muud masinad ja seadmed	0	60 467
Kokku	21 000	96 967

Lisa 9 Bioloogilised varad

(eurodes)

Soetusmaksumuse meetod

Käibevarad		Kokku
	Vili	
31.12.2017	206 615	206 615
Soetused	247 894	247 894
Müügid	-348 139	-348 139
31.12.2018	106 370	106 370
Soetused	316 732	316 732
Müügid	-271 818	-271 818
31.12.2019	151 284	151 284

Lisa 10 Immateriaalsed põhivarad

(eurodes)

		Kokku
	Firmaväärtus	
31.12.2017		
Soetusmaksumus	132 633	132 633
Akumuleeritud kulum	-45 315	-45 315
Jääkmaksumus	87 318	87 318
Amortisatsioonikulu	-13 263	-13 263
31.12.2018		
Soetusmaksumus	132 633	132 633
Akumuleeritud kulum	-58 578	-58 578
Jääkmaksumus	74 055	74 055
Amortisatsioonikulu	-13 263	-13 263
31.12.2019		
Soetusmaksumus	132 633	132 633
Akumuleeritud kulum	-71 841	-71 841
Jääkmaksumus	60 792	60 792

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Firmaväärtuse kasulik eluiga on 10 aastat.

Lisa 11 Kapitalirent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	31.12.2019	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
Masinad	570 452	148 950	421 502	0	1,25-1,59%	euro	2025	13
Kapitalirendikohustised kokku	570 452	148 950	421 502	0				

	31.12.2018	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
Masinad	451 144	113 190	334 425	3 529	1,25-1,59%	euro	2025	
Kapitalirendikohustised kokku	451 144	113 190	334 425	3 529				

Renditud varade bilansiline jääkmaksumus		
	31.12.2019	31.12.2018
Masinad ja seadmed	1 698 411	1 540 517
Kokku	1 698 411	1 540 517

Kontsern on võtnud kapitalirendile põllutöömasinaid ja tootmisliini.

Lisa 12 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2019	2018
Kasutusrendikulu	67 733	102 002

Kontsern on võtnud kasutusrendile 2 põllutöömasinat.

Kõikide kasutusrendilepingute alusvaluutaks on euro. Lepingud ei sea piiranguid kontserni dividendi- ega finantseerimispoliitikale.

Rendile võetud vara ei ole edasi antud allrendile.

Lisa 13 Laenukohustised

(eurodes)

	31.12.2019	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
Lühiajalised laenud								
Laen seotud osapoolelt	165 551	165 551			3%	euro	2020	
Lühiajalised laenud kokku	165 551	165 551						
Pikaajalised laenud								
Pikaajaline pangalaen	5 348 107	741 592	2 037 300	2 569 215	1,7-1,98%+euribor	euro	2027	
Pikaajalised laenud kokku	5 348 107	741 592	2 037 300	2 569 215				
Kapitalirendikohustised kokku	570 452	148 950	421 502	0				11
Laenukohustised kokku	6 084 110	1 056 093	2 458 802	2 569 215				

	31.12.2018	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
Lühiajalised laenud								
Laen seotud osapoolt	10 700	10 700			1%	euro	2019	
Lühiajalised laenud kokku	10 700	10 700						
Pikaajalised laenud								
Pikaajaline pangalaen	4 827 751	680 061	1 429 279	2 718 411	1,4-1,75%+euribor	euro	2027	
Pikaajalised laenud kokku	4 827 751	680 061	1 429 279	2 718 411				
Kapitalirendikohustised kokku	451 144	113 190	334 425	3 529				
Laenukohustised kokku	5 289 595	803 951	1 763 704	2 721 940				

Tagatiseks panditud varade bilansiline (jäak)maksumus		
	31.12.2019	31.12.2018
Maa	7 820 375	6 070 378
Masinad ja seadmed	958 675	958 675
Kokku	8 779 050	7 029 053

Tagatiseks panditud varade bilansilise maksumusena on kajastatud tagatislepingute väärtused, kuna antud varade bilansilise väärtuse eraldamine põhivarast on keeruline.

Lisa 14 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2019	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	256 493	256 493	
Võlad töövõtjatele	55 331	55 331	
Maksuvõlad	180 466	180 466	5
Muud võlad	5 539	5 539	
Intressivõlad	2 808	2 808	
Muud viitvõlad	2 731	2 731	
Kokku võlad ja ettemaksed	497 829	497 829	
	31.12.2018	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	186 012	186 012	
Võlad töövõtjatele	47 136	47 136	
Maksuvõlad	105 199	105 199	
Muud võlad	460	460	
Intressivõlad	71	71	
Muud viitvõlad	389	389	
Kokku võlad ja ettemaksed	338 807	338 807	

Võlad tarnijatele sisaldavad võlgu seotud osapoolte vastu summas 152 452 (31.12.2018: 57 140) eurot, vt. lisa 25.

Lisa 15 Tingimuslikud kohustised ja varad

(eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018
Tingimuslikud kohustised		
Võimalikud dividendid	14 334 410	11 991 630
Tulumaksukohustis võimalikelt dividendidelt	3 556 552	2 987 908
Kokku tingimuslikud kohustised	17 890 962	14 979 538

Lisa 16 Sihtfinantseerimine

(eurodes)

Varad soetusmaksumuses

	31.12.2017	Laekunud	Kajastatud kasumiaruandes	Kajastatud varade soetusmaksumuses	31.12.2018
	Kohustised				Kohustised
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks					
Ehitiste rekonstrueerimine	2 026 908	332 946	-640 000	332 946	1 719 854
Kokku sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	2 026 908	332 946	-640 000	332 946	1 719 854
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks					
Pindalatoetused	0	669 425	-669 425	0	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	0	669 425	-669 425	0	0
Kokku sihtfinantseerimine	2 026 908	1 002 371	-1 309 425	332 946	1 719 854
	31.12.2018	Laekunud	Kajastatud kasumiaruandes	Kajastatud varade soetusmaksumuses	31.12.2019
	Kohustised				Kohustised
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks					
Ehitiste rekonstrueerimine	1 719 854	263 738	-1 142 132	263 738	841 460
Kokku sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	1 719 854	263 738	-1 142 132	263 738	841 460
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks					
Pindalatoetused	0	655 962	-655 962	0	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	0	655 962	-655 962	0	0
Kokku sihtfinantseerimine	1 719 854	919 700	-1 798 094	263 738	841 460

Põhivarade soetuseks saadud sihtfinantseerimisel on tingimuslik kohustus kasutada toetusega soetatud põhivara sihtotstarbeliselt viis aastat peale toetuse viimase osa laekumist.

Lisa 17 Osakapital

(eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018
Osakapital	89 713	89 713
Osade arv (tk)	1	1
Kontserni emaettevõtte osakapital seisuga 31.12.2019 koosneb 1 osast nimiväärtusega 89 713 eurot, mille eest on täielikult tasutud.		

Lisa 18 Müügitulu

(eurodes)

	2019	2018
Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes		
Müük Euroopa Liidu riikidele		
Eesti	4 815 280	4 473 375
Müük Euroopa Liidu riikidele, muud	1 409 103	215 556
Müük Euroopa Liidu riikidele, kokku	6 224 383	4 688 931
Kokku müügitulu	6 224 383	4 688 931
Müügitulu tegevusalade lõikes		
Töötlemata kartuli ja köögivilja müük	2 028 803	1 263 540
Töödeldud kartuli müük	1 998 527	1 450 416
Töödeldud köögivilja müük	1 139 890	1 001 944
Teravilja müük	905 828	537 250
Metsamaterjali müük	27 158	435 781
Kinnisvara üürileandmine	124 177	0
Kokku müügitulu	6 224 383	4 688 931

Lisa 19 Muud äritulud

(eurodes)

	2019	2018	Lisa nr
Kasum materiaalsete põhivarade müügist	73 999	28 053	
Tulu sihtfinantseerimisest	1 798 094	1 309 425	16
Muud	0	7 843	
Kokku muud äritulud	1 872 093	1 345 321	

Lisa 20 Kaubad, toore, materjal ja teenused

(eurodes)

	2019	2018
Tooraine ja materjal	815 450	623 819
Energia	435 019	424 771
Elektrienergia	179 899	174 849
Kütus	255 120	249 922
Seemned , väetised, taimekaitsevahendid	1 323 847	1 081 571
Muud	225 740	190 220
Kokku kaubad, toore, materjal ja teenused	2 800 056	2 320 381

Lisa 21 Tööjõukulud

(eurodes)

	2019	2018
Palgakulu	591 553	608 852
Sotsiaalmaksud	206 033	212 445
Kokku tööjõukulud	797 586	821 297
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	51	52
Keskmine töötajate arv töötamise liikide kaupa:		
Töölepingu alusel töötav isik	51	50
Juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige	2	2

Lisa 22 Intressikulud

(eurodes)

	2019	2018
Intressikulu laenudelt	88 459	69 136
Intressikulu kapitalirendilt	8 630	6 092
Kokku intressikulud	97 089	75 228

Lisa 23 Muud finantstulud ja -kulud

(eurodes)

	2019	2018
Intressitulu hoiustelt	35	20
Intressitulu laenudelt	4 174	3 029
Swap'i arveldamise kulu	-57 079	-13 583
Washout	-22 337	0
Kokku muud finantstulud ja -kulud	-75 207	-10 534

Lisa 24 Tulumaks

(eurodes)

Tulumaksukulu komponendid	2019		2018	
	Maksustatav summa	Tulumaks	Maksustatav summa	Tulumaks
Väljakuulutatud dividendid	373 300	81 697	400 000	100 000
Eesti	373 300	81 697	400 000	100 000
Kokku	373 300	81 697	400 000	100 000

Lisa 25 Seotud osapooled

(eurodes)

Aruandekohustuslase emaettevõtja nimetus	Frivil Invest OÜ
Riik, kus aruandekohustuslase emaettevõtja on registreeritud	Eesti

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2019		31.12.2018	
	Nõuded	Kohustised	Nõuded	Kohustised
Emaettevõtja	0	220 187	99 701	2 100
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	171 545	98 600	114 855	64 077

Laenud

2019	Antud laenud	Antud laenude tagasimaksed	Saadud intressid	Saadud laenud	Saadud laenude tagasimaksed	Makstud intressid	Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
Emaettevõtja									
Emafirma	0	91 176	0	164 000	0	717	3%	euro	2020
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad									
Seotud firmad	79 570	24 143	2 620	0	9 150	34	3%	euro	2021

2018	Antud laenud	Antud laenude tagasimaksed	Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
Emaettevõtja					
Emafirma	0	108 695	0,5%	euro	2020
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad					
Seotud firmad	602 311	560 008	0,5%	euro	2020

Kaupade ja teenuste ostud ja müügid

	2019		2018	
	Kaupade ja teenuste ostud	Kaupade ja teenuste müügid	Kaupade ja teenuste ostud	Kaupade ja teenuste müügid
Emaettevõtja	76 704	0	76 704	0
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	51 681	3 602	33 938	3 199

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2019	2018
Arvestatud tasu	34 800	30 000

Lisa 26 Konsolideerimata bilanss

(eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018
Varad		
Käibevarad		
Raha	669 261	1 003 400
Nõuded ja ettemaksed	529 480	620 662
Varud	694 731	670 106
Bioloogilised varad	151 284	106 370
Kokku käibevarad	2 044 756	2 400 538
Põhivarad		
Finantsinvesteeringud	873 831	873 831
Nõuded ja ettemaksed	271 172	331 821
Kinnisvarainvesteeringud	2 691 589	1 967 013
Materiaalsed põhivarad	17 175 953	14 864 770
Kokku põhivarad	21 012 545	18 037 435
Kokku varad	23 057 301	20 437 973
Kohustised ja omakapital		
Kohustised		
Lühiajalised kohustised		
Laenukohustised	2 298 646	1 754 320
Võlad ja ettemaksed	647 147	416 032
Sihtfinantseerimine	144 431	256 245
Kokku lühiajalised kohustised	3 090 224	2 426 597
Pikaajalised kohustised		
Laenukohustised	5 028 017	4 485 644
Sihtfinantseerimine	433 291	722 153
Kokku pikaajalised kohustised	5 461 308	5 207 797
Kokku kohustised	8 551 532	7 634 394
Omakapital		
Osakapital nimiväärtuses	89 713	89 713
Ülekurs	6 982	6 982
Kohustuslik reservkapital	8 971	8 971
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	12 324 613	11 290 396
Aruandeaasta kasum (kahjum)	2 075 490	1 407 517
Kokku omakapital	14 505 769	12 803 579
Kokku kohustised ja omakapital	23 057 301	20 437 973

Lisa 27 Konsolideerimata kasumiaruanne (eurodes)

	2019	2018
Müügitulu	6 224 383	4 600 764
Muud äritulud	666 229	900 395
Valmis- ja lõpetamata toodangu varude jääkide muutus	42 917	19 628
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-2 874 273	-2 380 699
Mitmesugused tegevuskulud	-170 679	-128 391
Tööjõukulud	-768 512	-767 384
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-771 658	-640 686
Muud ärikulud	0	-7 384
Kokku ärikasum (-kahjum)	2 348 407	1 596 243
Intressikulud	-116 419	-79 001
Muud finantstulud ja -kulud	-74 801	-9 725
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	2 157 187	1 507 517
Tulumaks	-81 697	-100 000
Aruandeaasta kasum (kahjum)	2 075 490	1 407 517

Lisa 28 Konsolideerimata rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2019	2018
Rahavood äritegevusest		
Ärikasum (kahjum)	2 348 407	1 596 243
Korrigeerimised		
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	771 658	640 686
Kasum (kahjum) põhivarade müügist	0	-20 569
Muud korrigeerimised	-400 676	-640 000
Kokku korrigeerimised	370 982	-19 883
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	185 714	-216 528
Varude muutus	-69 540	-19 628
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	360 077	-261 063
Makstud ettevõtte tulumaks	-108 697	-74 750
Laekumised sihtfinantseerimisest	0	332 946
Kokku rahavood äritegevusest	3 086 943	1 337 337
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-1 482 264	-2 476 230
Laekunud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade müügist	21 000	94 967
Tasutud kinnisvarainvesteeringute soetamisel	-2 083 154	-366 898
Antud laenud	-186 370	-640 611
Antud laenude tagasimaksed	104 701	797 166
Laekunud intressid	1 553	106
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-3 624 534	-2 591 500
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud laenud	5 785 033	2 101 034
Saadud laenude tagasimaksed	-4 875 753	-282 097
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	-158 799	-228 429
Makstud intressid	-94 313	-75 165
Makstud dividendid	-373 300	-400 000
Muud väljamaksed finantseerimistegevusest	-79 416	-13 583
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	203 452	1 101 760
Kokku rahavood	-334 139	-152 403
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	1 003 400	1 155 803
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-334 139	-152 403
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	669 261	1 003 400

Lisa 29 Konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne

(eurodes)

					Kokku
	Osakapital nimiväärtuses	Ülekurs	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum (kahjum)	
31.12.2017	89 713	6 982	8 971	11 690 396	11 796 062
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	1 407 517	1 407 517
Väljakuulutatud dividendid	0	0	0	-400 000	-400 000
31.12.2018	89 713	6 982	8 971	12 697 913	12 803 579
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus					-872 000
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil					3 149 460
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 31.12.2018					15 081 039
Aruandeaasta kasum (kahjum)				2 075 490	2 075 490
Väljakuulutatud dividendid				-373 300	-373 300
31.12.2019	89 713	6 982	8 971	14 400 103	14 505 769
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus					-872 000
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil					4 358 694
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 31.12.2019					17 992 463

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 04.06.2020

Osaühing Laheotsa (registrikood: 10238435) 01.01.2019 - 31.12.2019 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
RISTO VILLERS	Juhatuse liige	04.06.2020

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Osaühing Laheotsa osanikule

Arvamus

Oleme auditeerinud Osaühing Laheotsa ja tema tütarettevõtjate (grupp) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud bilanssi seisuga 31.12.2019 ning konsolideeritud kasumiaruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt grupi konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31.12.2019 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme grupist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperдите eetikakoodeksiga (Eesti) (eetikakoodeks (EE)), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt eetikakoodeksi (EE) nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, millele oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusel.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas grupi likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamus. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusel. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamusel avaldamiseks grupi sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärselt kahtlust grupi suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infotele või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamus. Meie järeldused põhinevad vandeauditori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.
- hangime grupi majandusüksuste või äritegevuste finantsteabe kohta piisava asjakohase tõendusmaterjali, et avaldada arvamus grupi konsolideeritud finantsaruannete kohta. Me vastutame grupiauditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest. Me oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, millele oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/

Katrin Mugra

Vandeauditori number 482

Auditoribüroo Katrin Mugra OÜ

Auditoorettevõtja tegevusloa number 266

Ringtee 17, Rannamõisa küla, Harku vald, Harju maakond, 76906

05.06.2020

Audiitorite digitaalallkirjad

Osaühing Laheotsa (registrikood: 10238435) 01.01.2019 - 31.12.2019 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
KATRIN MUGRA	Vandeaudiitor	05.06.2020

Kasumi jaotamise ettepanek

(eurodes)

	31.12.2019
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	14 606 238
Aruandeaasta kasum (kahjum)	3 284 724
Kokku	17 890 962
Jaotamine	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist)	17 890 962
Kokku	17 890 962

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Kartuli töötlemine ja säilitamine	10311	1998527	32.11%	Jah
Köögivilja- (sh kõrvitsaliste), juurvilja- ja mugulviljakasvatus, k.a seenekasvatus	01131	2028803	32.59%	Ei
Muu puu- ja köögivilja töötlemine ja säilitamine	10391	1139890	18.31%	Ei
Teravilja- (v.a riis) ja kaunviljakasvatus; õlitaimeseemnete kasvatus	01111	905828	14.55%	Ei
Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus	68201	124177	2.00%	Ei
Metsaraie	02201	27158	0.44%	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6782523
Faks	+372 6782524
E-posti aadress	info@laheotsa.ee